

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dissertationes De Actibus Humanis

Karchne, Simon

Augustæ Vindelicorum & Græcensis, 1716

§. XIII. De quibusdam necessarijs, aut utilibus contra scrupulos timoratorum patientium carnales motus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39981

mirandum; voluntas excitatur ad delectationem de ratione in peccato inventâ, ut si sit curiosa, aut subtilis inventio, aut rara, aut de notitiâ veritatis, quam quis speculando objectum venereum assecutus est.

Secundum est quod voluntaria cogitatio objecti venerei practica sit illicita, Carden. *num.* 91. quia illa proponit objectum venereum modo provocante, & commovente spiritus carnales ac delectationem externam in partibus secretis, sed talis est illicita omnibus non conjugibus (his vero est licita utpote à natura destinata ad generationem) cum extra conjugium non liceat actus generationis. De hac cogitatione loquitur Tamb. *lib.* 10. *in Dec. c.* 1. *nu.* 8. difficultas est inquit, si sit (imaginatio, vel cogitatio intellectualis) in rebus obscarnis solum ob delectationem, quæ ipsâ imaginatione sentitur, ibiquè persistat, an sit peccatum mortale, & assero esse semper mortale. *Ly sentitur* indicat delectationem in sensu carnali. Vide *n.* 82.

115. Tertium est, quod cogitatio practica objecti venerei, dum est tepida, seu leviter procurativa commotionis spirituum, non sit mortalis per *num.* 83. ex Carden. *num.* 138. quia ob levem quem habet influxum in commotionem spirituum, caret omni periculo pollutionis, sed talis nequit esse mortalis, per *n.* 92. Vide *n.* 38 & 100.

Quartum est vacans cogitationi speculativæ venereæ cum pravis periculo excitandæ practicæ graviter commoventis spiritus, absque tamen periculo consensus in illam non peccat mortaliter, quia speculativa contemplatio venerea absque

periculo consensus in practicam, per se, & notabiliter non influit in hanc, sed hoc ipso contemplans objectum veneram non peccat mortaliter per *num.* 92. & Cardenas *num.* 139.

E contra liberè contemplanti, positio præfata cogitationis practicæ, cui excitandæ prævidetur periculum consentiendi in illam, imputatur in culpam gravem, quia censetur velle in causâ cogitationem graviter provocatoriam spirituum seminalium, proinde delectationem carnalem ab ijs inseparabilem, siquidem liberè atque adeo absque causâ urgente contempletur, Carden. loc. cit.

116. Quintum est, si quis contempletur seu speculatur objectum venereum ex causa urgente cum periculo securæ cogitationis practicæ venereæ vehementis, id est, graviter concitantis spiritus cum periculo consensus in talem practicam cogitationem, sinè tamen periculo consensus in delectationem veneream, non peccat mortaliter, quando non potest, aut nescit practicam cogitationem vertere in speculativam, aut distinguere inter speculativam, & practicam, quia urgens causa excusat tunc contemplantem, etsi se exponat periculo habendi cogitationem practicam, aut esto hanc actualiter habeat, studium enim est causa urgens contemplandi objectum venereum, & cum ob ignorantiam nequeat aliam sanioerem cogitationem habere, non est causa positiva per se, sed permissiva solum commotionis. E contra incurrit actum mortalem potens facile vertere practicam in speculativam, si enim nulla est urgens causa habendi cogitationem practicam, potest què facile, uti supponitur, periculum

illi-

illius vitare per resistantiam, & actus in-
ternos per *num.* 102. Carden. *num.* 136.
juncto num. 140.

Sextum est, quod non peccet stu-
dens, aut confitentibus aures præbens,
si invito occurrat loco speculativæ cogi-
tatio practica, nec si sic occupatus sen-
tiant motus ignarus discernendi practicum
à speculativâ, dummodo absit consensus
in motus carnales, vel in delectationem,
aut præfati consensus periculum, tunc
enim se merè permissivè habet relatè ad
commotionem. Carden. *num.* 135. &

seq. ex communi Theolog. apud & cum
Sanch. *lib.* 9. *matr.* D. 45. *præsertim.*
à *n.* 15.

Ultimum est, quod sit apertum in-
dicium voluntatem resistere commotioni,
quando quis invitus eam patitur, tunc
autem invitus patitur, quandò mallet il-
lam abesse, ac aliunde justa de causa po-
nit, aut continuat cogitationem specu-
lativam veneream Carden.

num. 137.

* *

§. XIV.

De effectu præviso in causis à Luxuriâ distinctis.

117. **P**ostquam à *num.* 40. usque ad
78 actum est in genere de re-
quisitis in omni materia, ut effectus impu-
retur, sitque indirectè voluntarius po-
nenti causam, & à *num.* 78. hucusque
de imputabilitate luxuriæ, præsertim pol-
lutionis prævisæ in causis potissimum ad
luxuriam spectantibus, superest examina-
re alias causas à luxuriâ diversas, in qui-
bus prævidetur effectus, malus, quando
hic censendus sit voluntarius, dum præ-
videtur secuturus ex occasione alicujus
actionis nostræ de se, ac in sua entitate
physica indifferentis ad bonum, & ma-
lum, sed quâ alter, cui subministratur,
præscitur abusus.

Quæstio hæc est multùm implexa,
ac difficillimæ resolutionis, uti patebit.

Pro decisione prænoto primò indifferen-
tia vocari, quæ bono, & malo usui de-
servire possunt, ut venditio idoli, ædifi-
catio templi, remigatio &c. possunt enim
ordinari in bonum, & malum; sic bona
est venditio idoli in memoriam cæcæ gen-
tilitatis id adorantis; mala est, si fit ad
colendum.

Igitur ex se venditio caret omni præ-
vitate, usus verò ejus bonus, aut malus
efficitur ex animo vendentis, aut emen-
tis, Pal. *ro.* 1. *tr.* 6. D. 6. p. 8. n. 1.

Prænoto secundò cumeodem *num.* 2.
ex indifferentibus quædam regulariter de-
stinari ad prævum usum omni tempore,
alia duntaxat aliquando, alia potius in
bonum. Primi generis sunt venditio ve-
neni, idoli, clavis falsæ etfi personis ali-

L 2

qui-